

Regulamin realizacji projektu monitoringowego

1. Temat i cele monitoringu

Monitoring, **zwany dalej monitoringiem lub monitoringiem wydatkowania funduszy „korkowych” lub „kapslowych”**, dotyczy wydatkowania środków pochodzących z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Przeznaczone są one na zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii. Stanowią je środki pochodzące z opłat pobieranych przez gminy za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych określone w art. 18(2) ustawy z 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. **Przepis ten wyraźnie wskazuje, że uzyskiwane przez gminy pieniądze mogą być wykorzystane tylko na programy związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych** oraz Gminne Programy, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii).

Monitoring skupia się na przejrzystości pozyskiwania oraz wydatkowania funduszy „korkowych”, a także na ocenie spójności i zasadności prowadzonej polityki gminy w obszarze zapobiegania oraz rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych.

Celem głównym projektu jest efektywne wydatkowanie środków publicznych poprzez **doprowadzenie do zwiększenia kontroli obywatelskiej nad budżetem w gminach biorących udział w projekcie.**

Osoby/organizacje/grupy, które wezmą udział w projekcie:

- zrozumieją jak powstaje budżet i jak powinna być planowana polityka gminy w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych;
- nauczą się jak pytać władzę o realizowane działania, wydatki oraz jak prowadzić monitoring;
- doświadczą, jak wprowadza się w gminach zmiany w realizowanej polityce.

2. Realizator projektu

Realizatorem projektu jest Sieć Obywatelska – Watchdog Polska, która zobowiązuje się do:

- pokrycia kosztów szkolenia, przejazdów, zakwaterowania i wyżywienia osób uczestniczących w szkoleniu wstępnym w okolicach Warszawy, reprezentujących maksymalnie 30 gmin;
- podpisania umowy o współpracy z osobami/organizacjami uczestniczącymi w szkoleniu wstępnym;
- powiadomienia władz gmin o rozpoczęciu monitoringu (dotyczy lokalizacji określonych przez podmioty, które zostaną zaproszone na szkolenie wstępne i podpiszą właściwą umowę);
- udostępnienia internetowego narzędzia do rejestrowania i organizowania wyników monitoringu;
- zapewnienia bieżącego wsparcia świadczanego przez organizacje partnerskie (opisane w punkcie 3);
- zapewnienia bieżącego wsparcia eksperta prawnego w zakresie prawa do informacji oraz ekspertów z zakresu budżetu gminnego oraz przeciwdziałania problemom alkoholowym i narkotykowym;
- zapewnienia promocji przedsięwzięcia na poziomie ogólnopolskim;
- przeprowadzenia webinarium mających na celu podniesienie wiedzy osób biorących udział w monitoringu;
- przekazania środków będących rekompensatą ponoszonych na bieżąco kosztów w wysokości nie wyższej niż 800 zł **na gminę** (dotyczy podmiotów, które zostaną zaproszone na szkolenie wstępne i podpiszą właściwą umowę);
- pokrycia opłat za skargi sądowe składane w razie nieudostępniania informacji publicznej przez gminy.

3. Organizacje partnerskie.

Realizator projektu prowadzi działania we współpracy z organizacjami partnerskimi.

- **Fundacją Inicjatyw Społecznych i Kulturowych „Grejprut” z Oławy,**
- **Mazurskim Stowarzyszeniem Aktywności Lokalnej w Orzyszu ,**
- **Fundacją Wiedzieć Więcej (Kędzierzyn – Koźle).**

Organizacje partnerskie opiekują się osobami/organizacjami/grupami wybranymi do projektu - wspierają uczestniczki i uczestników przy zbieraniu danych, pisaniu raportów, komunikowaniu się z władzami samorządowymi i wprowadzaniu zmian.

3. Uczestniczki i uczestnicy projektu

Uczestnikami są wszystkie podmioty, które zgłoszą się do monitoringu, zostaną zaproszone na szkolenie wstępne i podpiszą umowę współpracy, a także mają

siedzibę, mieszkają lub są w inny sposób związane z monitorowaną gminą. Mogą to być organizacje pozarządowe lub grupy nieformalne, a także osoby fizyczne.

Realizator dysponuje miejscami dla przedstawicielek i przedstawicieli maksymalnie 30 gmin na szkoleniu wprowadzającym do monitoringu. Organizacje/grupy/osoby, które zostaną zakwalifikowane do uczestnictwa w szkoleniu, otrzymają wszystkie formy wsparcia wymienione w punktach 2 i 3 niniejszego Regulaminu.

W monitoringu może uczestniczyć dowolna liczba osób z danej miejscowości. Najbardziej skuteczne jest prowadzenie wspólnego monitoringu – przez koalicję mieszkańców, grup nieformalnych czy organizacji. W przypadku chęci uzyskania wsparcia szkoleniowego możliwość uczestniczenia ograniczona jest do dwóch współpracujących osób.

Każda z tych osób jest odpowiedzialna za sukces monitoringu. Jeżeli osoby, które zgłoszą się do monitoringu, będą reprezentowały różne i niewspółpracujące ze sobą do tej pory środowiska - a poza tym spełnią wszelkie kryteria dotyczące zasad etycznych - środowiska z danej gminy zostaną poproszone o wspólne zdecydowanie o tym, kto powinien reprezentować je podczas szkolenia. Również w przypadku podmiotów uczestniczących w monitoringu, bez całości wsparcia opisanego w punkcie 2 Regulaminu, Realizator będzie oczekiwał wypełnienia wszelkich zasad etycznych i wspólnej realizacji zadań przez podmioty monitorujące działania jednej gminy.

Uczestnik/uczestniczka zobowiązuje się do:

- realizacji monitoringu przy wykorzystaniu narzędzia internetowego przygotowanego w projekcie;
- przestrzegania Karty Zasad Organizacji monitorujących działalność administracji publicznej stanowiącej załącznik nr 1 do niniejszego Regulaminu;
- weryfikowania pozyskiwanych informacji oraz opierania sądów i opinii na wiarygodnych źródłach;
- wystrzegania się sytuacji powodujących konflikt interesów lub mogących sprawiać wrażenie jego istnienia (np. praca dla instytucji finansowo zależnej od środków z budżetu gminy);
- podjęcia działań upowszechniających wyniki monitoringu i prowadzących do zmiany nieprawidłowości, w razie ich zdiagnozowania;
- dzielenia się swoimi problemami i wątpliwościami z innymi uczestnikami projektu;
- przyjazdu na szkolenie otwierające monitoring;
- uczestnictwa w webinarach podnoszących wiedzę w zakresie wprowadzania zmian;

- stałego kontaktu z Realizatorem projektu (opisany w punkcie 2. Regulaminu) oraz Organizacjami partnerskimi (opisanymi w punkcie 3. Regulaminu), w tym: bieżącego informowania o działaniach w ramach monitoringu, dzielenia się wątpliwościami oraz dyskusowania.

4. Kryteria wyboru uczestniczek i uczestników projektu

Kryteriami przyjmowania osób/organizacji do projektu będą:

- motywacja i wizja dotycząca działań strażniczych w przyszłości;
- motywacja do prowadzenia monitoringu;
- poziom doświadczenia w prowadzeniu społecznej kontroli władzy;
- przynależność do organizacji i grupy, która mogłaby w dłuższej perspektywie i konsekwentnie zajmować się działalnością strażniczą.
- brak konfliktu interesów (rozumianego jako praca w instytucji zależnej finansowo od gminy, bycie radnym w monitorowanej gminie, brak planów dotyczących kandydowania w wyborach, itp.).
- gotowość przyjazdu na szkolenia otwierające projekt (29.11 – 1.12 2013).

Wyboru osób zaproszonych do projektu dokona komisja rekrutacyjna składająca się z osób zaangażowanych w przygotowywanie i koordynację działania:

- Katarzyna Batko-Tołuć, koordynatorka projektu „Mocna Straż...”
- Krzysztof Izdebski, prawnik wspierający działania projektu;
- Krzysztof Marusiński, przedstawiciel organizacji partnerskiej;
- Kamil Nowak, przedstawiciel organizacji partnerskiej;
- Agnieszka Podgórska, koordynatorka monitoringu;
- Grażyna Rojek, ekspertka lokalna;
- Łukasz Wołodzko, przedstawiciel organizacji partnerskiej .

5. Regulacje dotyczące współpracy

Z każdym uczestnikiem, który zostanie zaproszony do prowadzenia monitoringu, zostanie podpisana umowa określająca zobowiązania i standardy prowadzonych działań strażniczych (zgodnych z Kartą zasad organizacji monitorujących działalność administracji publicznej stanowiącą załącznik nr 1 do niniejszego Regulaminu). Umowa zawierać będzie także zobowiązania Realizatora projektu opisane w niniejszym Regulaminie.

5. Harmonogram działań w projekcie

- 7 października 2013 - ogłoszenie naboru uczestniczek i uczestników do realizacji monitoringu i udostępnienie formularza zgłoszeniowego do projektu;
- 13 listopada 2013 - końcowy termin składania aplikacji do projektu (wypełniania formularza zgłoszeniowego do projektu).
- 14 – 18 listopada – ocena aplikacji zgłoszeniowych oraz wybór uczestników i uczestniczek projektu;
- 15 – 18 listopada – rozmowy z osobami, które wypełniły formularz zgłoszeniowy (kontakt z wybranymi osobami);
- 19 listopada – opublikowanie listy osób zaproszonych do projektu;
- 20 listopada – potwierdzenie obecności na szkoleniu wprowadzającym do monitoringu;
- 20 – 28 listopada – osoby wybrane do uczestnictwa w monitoringu zostaną poproszone o zebranie danych na szkolenie wprowadzające do monitoringu oraz zapoznanie się z materiałami wprowadzającymi do projektu;
- 29 listopada – 1 grudnia 2013 - termin szkolenia wprowadzającego do monitoringu;
- 2 grudnia 2013 – 31 marca 2014 – zbieranie danych i wprowadzanie ich do narzędzia internetowego;
- 1 kwietnia – 30 czerwca 2014 – webinaria przygotowujące do prowadzenia działań upowszechniających wyniki monitoringu;
- 1 kwietnia – 31 sierpnia – działania upowszechniające wyniki monitoringu w miejscowościach, które brały udział w projekcie,

6. Zakończenie projektu

Po zrealizowaniu monitoringu konieczne będzie podsumowanie działań i informacji zdobytych w trakcie monitoringu i przeprowadzenie kampanii na rzecz zmiany, jeśli taka będzie konieczna.

Realizatorzy projektu oraz Organizacje partnerskie będą monitorować pracę uczestników – rzetelność prowadzonych badań, poszukiwanie różnych źródeł informacji oraz chęć doskonalenia się.

7. Finansowanie projektu

Działania realizowane jest w ramach projektu „Mocna straż – wzmocnienie działań kontrolnych organizacji, grup nieformalnych i obywateli/ek” Sieci Obywatelskiej – Watchdog Polska. Projekt jest współfinansowany przez Szwajcarię w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej oraz przez Fundację im. Stefana Batorego.

Karta zasad
organizacji monitorujących
działalność administracji publicznej

W imieniu swoich członków organizacje pozarządowe – zgodnie z zapisanymi w Konstytucji zasadami „dialogu społecznego” i „pomocniczości” pragną być partnerem rządu i samorządów wszystkich szczebli poprzez artykułowanie potrzeb i wartości wspólnot,

w których działają, uczestniczenie w realizowaniu działań podejmowanych na rzecz wspólnoty oraz pomoc w formułowaniu celów polityki społecznej i kierunków rozwoju.

Jednak partnerstwo pomiędzy organizacjami a administracją jest możliwe jedynie wtedy, gdy istnieje nie tylko dobra wola współpracy, ale również mechanizmy wzajemnej kontroli. Stąd też konieczność istnienia organizacji prowadzących monitoring, który jest zaplanowanym, usystematyzowanym i prowadzonym według przyjętego schematu badaniem wybranego fragmentu funkcjonowania administracji publicznej w celu określenia, na ile stosowane procedury są zgodne z prawem (zarówno z Konstytucją RP i prawem międzynarodowym, jak i prawami niższego rzędu) oraz na ile rzeczywiście wykorzystywane są na rzecz „dobra wspólnego”.

Podstawowe zasady:

Obiektywność

Monitoring jest metodą dochodzenia do rzetelnej i obiektywnej wiedzy na temat zasad i efektów działania administracji publicznej i nie może być traktowany wyłącznie instrumentalnie, jako sposób udowadniania z góry założonej tezy. Oznacza to, że w swoich

działaniach organizacja i jej przedstawiciele winni wyżej stawiać prawdę ponad doraźną skuteczność czy interes własnej organizacji.

Działalność dla dobra wspólnego

Monitoring jest elementem wpływania na poprawę funkcjonowania społeczności lokalnych (w tym ochrony środowiska naturalnego), a nie tylko narzędziem badawczym. Oznacza to, że nie powinien być, poza skrajnymi przypadkami, jedynie formą krytyki, ale próbą rozpoczęcia procesu negocjacji i wspólnych działań na rzecz poprawy istniejącej sytuacji.

Jawność

Organizacje kontrolujące muszą ze szczególną troską dbać o jawność swoich działań i unikać sytuacji, w których ich działania mogłyby być postrzegane jako nieetyczne, a ich obiektywizm poddany w wątpliwość.

Rzetelność¹

Osiągnięcie celów przyjętych przez organizację wymaga konsekwentnego i kompetentnego działania. Dlatego organizacje powinny podejmować zadania na miarę kompetencji i możliwości, wywiązywać się z umów i zobowiązań, dbać o wysoką jakość realizowanych działań.

¹ Punkt ten został dodany podczas przygotowywania Deklaracji zachowania przejrzystości na poziomie regionalnym - wytyczne do działania dla administracji publicznej oraz organizacji pozarządowych